

Kā un kādi likumi aizsargā cilvēktiesības?

Sasniedzamais rezultāts

- Es atpazīstu situācijas, kurās tiek apdraudēta cilvēku:
 - fiziskā drošība;
 - emocionālā drošība.
- Es piedāvāju risinājumus situācijās, kurās tiek apdraudēta cilvēku:
 - fiziskā drošība;
 - emocionālā drošība.
- Es skaidroju normatīvo aktu hierarhiju jeb secību pēc juridiskā spēka.
- Es ar piemēriem ilustrēju likumu un normatīvo aktu hierarhiju Latvijā.
- Es spēju pamatot viedokli par:
 - cilvēktiesību lomu;
 - mūsdienu tiesiskumu.
- Es atpazīstu cilvēktiesību pārkāpumus.
- Es cenšos novērst cilvēktiesību pārkāpumus ikdienā.

1. uzdevums

Ieraksti, kādiem vārdiem jābūt burtu vietā!

Ikvienam cilvēkam piemīt cilvēktiesības neatkarīgi no **A**, **B**, **C**.

Cilvēktiesības regulē attiecības starp **D** un individu.

D nodrošina un aizsargā katra cilvēka tiesības.

Cilvēktiesības ir ietvertas Latvijas valsts un starptautiskajos normatīvajos aktos: **E**, **F**.

Valsts nodrošina šādas manas tiesības: **G**, **H**, **I**, **K**.

Valsts var ierobežot cilvēku tiesības, lai aizsargātu **L**.

Tiesību pārkāpumu gadījumos var vērsties pie **M**, **N**.

A..... E..... I.....

B..... F..... K.....

C..... G..... M.....

D..... H..... N.....

2. uzdevums

Atjauno informāciju tabulā!

Dod nosaukumus tabulas daļām!

Atšķirīga attieksme, izslēgšana vai ierobežojums, kam par pamatu ir personas rase, tautība, valoda, dzimums, seksuālā orientācija vai citi apstākļi, ja tam nav pamatota un objektīva attaisnojuma.		
	Cenzūra	
		2003. gadā notika tautas nobalsošana par Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā.

Paskaidro, kā dotie jēdzieni ir saistīti ar cilvēktiesību ievērošanas principiem!

3. uzdevums

Analizē un interpretē fotogrāfijas!

3.1. Kādai problēmai autors pievērš uzmanību?

Noformulē cilvēktiesību pārkāpumu!

Paskaidro, kā tu to secināji!

3.2. Kā problēma izpaužas sabiedriskajā dzīvē?

Mākslas fotogrāfija	Problēma, viedokļa pamatojums	Kā problēma izpaužas dzīvē?
 <p><i>Photo by ev on Unsplash</i></p>		
 <p><i>Photo by NOTAVANDAL on Unsplash</i></p>		
 <p><i>Photo by Bermix Studio on Unsplash</i></p>		

Mākslas fotogrāfija	Problēma, viedokļa pamatojums	Kā problēma izpaužas dzīvē?
 <p data-bbox="172 943 563 1021"><i>Photo by engin akyurt on Unsplash</i></p>		

3.3. Izvēlies vienu no minētajām problēmām!

Pamato problēmas aktualitāti mūsdienu Latvijā!

Izvirzi kritērijus, pēc kuriem šo problēmu var atpazīt!

4. uzdevums

Izlasi tekstus!

Atbildi uz jautājumiem!

A Tiesībsarga pieteikums Satversmes tiesā

2019. gada 1. oktobrī tiesībsargs Satversmes tiesā iesniedza pieteikumu par Ministru kabineta (MK) 2012. gada 18. decembrī pieņemtajiem noteikumiem Nr. 913 “Noteikumi par garantēto minimālo ienākumu līmeni”. Tiesībsargs norādīja, ka šo noteikumu 2. punkts neatbilst Latvijas Republikas Satversmes 1. un 109. pantam. Katram cilvēkam ir tiesības uz cilvēka cienīgu dzīves līmeni. Valstij ir pienākums sniegt sociālo palīdzību, lai nodrošinātu vismaz minimālos priekšnoteikumus cilvēka cienīgai eksistencei. Absolūtais minimums ir pārtika, apģērbs, mājoklis un medicīniskā palīdzība. Absolūtais minimums garantē elementāru izdzīvošanu jebkuram cilvēkam. Pie absolūtā minimuma pieder arī pamatzglītības nodrošināšana. Taču minimālos priekšnoteikumos izdzīvošanai mēs nedrīkstam uzskatīt par cilvēka cienīgu eksistenci. Valsts pienākums nodrošināt cilvēka cienīgu dzīves līmeni ir noteikts:

- ANO Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas 25. pantā;
- ANO Starptautiskā pakta par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām 11. pantā.

Šie panti garantē cilvēku tiesības uz atbilstošu dzīves līmeni. Minētās normas nosaka: katram cilvēkam ir tiesības uz tādu dzīves līmeni, kas nodrošina:

- cilvēka veselību un labklājību;
- viņa ģimenes veselību un labklājību.

Ikvienam cilvēkam ir tiesības cilvēka cienīgā veidā nodrošināt savas pamatvajadzības, tostarp:

- uzturu;
- apģērbu;
- mājokli;
- medicīnisko aprūpi;
- sociālos pakalpojumus.

Avots: <https://www.tiesibsargs.lv/news/lv/tiesibsargs-iesniedz-pieteikumu-satversmes-tiesa-par-gmi-neatbilstibu-satversmei>

B 2012. gada 18. decembra Ministru kabineta noteikumu Nr. 913 “Noteikumi par garantēto minimālo ienākumu līmeni” 2. punkts nosaka, ka garantētais minimālais ienākumu līmenis personai ir 53 eiro mēnesī.

Avots: <https://www.tiesibsargs.lv/news/lv/tiesibsargs-iesniedz-pieteikumu-satversmes-tiesa-par-gmi-neatbilstibu-satversmei>

C LR Satversmes 1. un 109. pants nosaka:

“**1.** Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika.

109. Ikvienam ir tiesības uz sociālo nodrošinājumu vecuma, darbnespējas, bezdarba un citos likumā noteiktajos gadījumos.”

Avots: <https://likumi.lv/ta/id/57980-latvijas-republikas-satversme>

4.1. Kādiem Latvijas un starptautiskajiem normatīvajiem aktiem, pēc tiesībsarga domām, neatbilst MK noteikumi Nr. 913?
Kāpēc?

4.2. Kādas cilvēktiesības, pēc tiesībsarga domām, ir pārkāptas?

4.3. Paskaidro, kā dotajā piemērā ir ievērots normatīvo aktu hierarhijas princips!

5. uzdevums

Izpēti Centrālās statistikas pārvaldes datus!

Izpildi uzdevumus!

1. tabula. Nepilngadīgo izdarītie noziedzīgie nodarījumi pēc nozieguma veida

	2010	2016	2017
Slepkavības	1	–	–
Smagu miesas bojājumu nodarījumi	1	2	5
Izvarošana	–	1	–
Laupīšanas	41	25	15
Zādzības	507	401	327
Huligānisms	35	7	11

Avots: Centrālā statistikas pārvalde. Bērni Latvijā, 2018. Tiešsaistē:

5.1. Izdari 2 secinājumus par nepilngadīgo veiktajiem noziedzīgajiem nodarījumiem! Izmanto tabulas datus!

5.2. Ierosini vienu noziedzības profilakses pasākumu pusaudžu vidū!

Izdomā, kāds varētu būt pasākuma:

- nosaukums;
- saturs;
- aktivitātes!

Izveido 3 kritērijus pasākuma lietderīguma novērtēšanai!

5.2. Ierosini vienu noziedzības profilakses pasākumu pusaudžu vidū!